

"Leven met de topconferentie" in 30 jours d'Europe (juni 1972)

Caption: In juni 1972 verdedigt Ferdinando Riccardi, journalist van de Agence Europe in het maandblad 30 jours d'Europe de Europese topconferenties. Volgens hem kan alleen "de top", als instantie buiten de Gemeenschap, die niet aan diens grenzen is onderworpen, de bevoegdheden en actiegebieden van de Gemeenschap uitbreiden en zodoende de toekomstige richting van het Europese integratieproces bepalen.

Source: 30 jours d'Europe. dir. de publ. Fontaine, François ; RRéd. Chef Chastenet, Antoine. Novembre 1972, n° 172. Paris: Service d'information des Communautés européennes. "Vivre avec le Sommet", auteur:Riccardi, Ferdinando , p. 7-9.

Copyright: (c) Translation Centre Virtuel de la Connaissance sur l'Europe (CVCE)

All rights of reproduction, of public communication, of adaptation, of distribution or of dissemination via Internet, internal network or any other means are strictly reserved in all countries.

Consult the legal notice and the terms and conditions of use regarding this site.

URL:

http://www.cvce.eu/obj/leven_met_de_topconferentie_in_30_jours_d_europe_juni_1972-nl-7563613e-b0ca-49a0-aaa9-494c32e405e4.html

Last updated: 05/07/2016

Leven met de topconferentie

"De Gemeenschap moet leren leven met de topconferentie" had Mansholt tijdens zijn eerste persconferentie als Voorzitter van de Europese Commissie verklaard. Daarmee diende hij indirect enkele "puristen" van de Europese gedachte van replek, die ontsteld waren over de mogelijkheid dat bepaalde beleidslijnen in verband met de integratie door een bovenstatelijk orgaan vastgelegd zouden kunnen worden dat niet uitdrukkelijk in de Verdragen van Rome voorzien is. Mansholt had er nog aan toegevoegd dat een scheiding tussen de topconferentie en de officiële zittingen van de gemeenschappelijke instellingen zelfs als een positieve factor beschouwd kan worden, omdat het overleg van de staatshoofden en regeringsleiders zich op deze manier niet binnen de grenzen van de bevoegdheden moet afspelen die de Gemeenschappen formeel zijn toegeedeeld.

Geen enkele lidstaat van de Gemeenschap heeft het recht om om het even welk onderwerp van het debat uit te sluiten en daarbij tegelijkertijd de Gemeenschap onbekwaamheid te verwijten, had hij gesteld. Als men weet hoe zeer de ontwikkeling van de maatschappij, van de situatie in de wereld en zelfs in Europa verschillende "urgenties" op de voorgrond hebben doen treden, die door de opstellers van de Verdragen van Rome niet konden worden voorzien, dan begrijpt men de draagwijdte en betekenis van de momentele beperkingen en ook hoe belangrijk het is deze beperkingen – ten gunste van de topconferentie – op te heffen.

Bovendien kan alleen de topconferentie bewerkstelligen dat de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en werkterreinen van de Gemeenschappen worden uitgebreid, om juist te verhinderen dat de koers van de Europese integratie in zijn tegendeel omslaat, door een te groot deel van kwesties die vandaag de dag essentieel kunnen zijn buiten de communautaire procedures te houden.

De burgers van Europa moeten zich dus in de topconferenties schikken. Zelfs voor de publieke opinie zal het psychologisch beschouwd niet ongunstig uitvallen dat de hoogste politieke instanties van de Europese landen, d.w.z. de staatshoofden of regeringsleiders (naargelang de grondwet van het betreffende land), zich af en toe persoonlijk en direct met de Europese eenwording bezighouden. Vanzelfsprekend moeten we ervoor waken dat de topconferentie de instellingen bij de hun toekomstige beslissingen gaat vervangen en tegen de geest van de Verdragen indruist door andere organen nieuwe verantwoordelijkheden toe te wijzen die uit de ontwikkelingen in de wereld en in de maatschappij voortvloeien. Maar waarom a priori wantrouwig zijn? Nieuwe initiatieven worden immers naar de resultaten beoordeeld. En als men bedenkt onder welke omstandigheden de topconferentie in 1969 zich ontfermde over een Gemeenschap, die weifelde, die onzeker was over haar toekomst, die er nog niet van overtuigd was, dat ze zich moest uitbreiden, dat ze de onbekende weg naar een economische en monetaire unie kon inslaan ... En als men nagaat hoe ver het programma van Den Haag reeds gevorderd is... Maar, op welke punten is dat programma nu eigenlijk al gerealiseerd? Heeft men er ooit over nagedacht de doeltreffendheid van de topconferentie van 1969 in het licht van de daarop volgende verwezenlijkingen te evalueren?

De resultaten van de laatste topconferentie»

In de 22 maanden die tussen de twee topconferenties liggen, is het leven in Europa doorgegaan. Het Communiqué van Den Haag van 2 december 1969 omvat 16 punten: in de eerste punten worden de doelstellingen van de integratie en de unanieme politieke bereidheid tot verwezenlijking van die integratie opnieuw bevestigd, in de andere punten zijn verschillende specifieke doelstellingen omschreven:

— *Uitbreiding van de Gemeenschap*. Is het nodig er nog eens aan te herinneren dat de ratificatieprocedures aan de gang zijn en dat per 1 januari 1973 het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Noorwegen en Denemarken deel van de gemeenschappelijke markt zullen uitmaken? En dat ze overigens ook aan de volgende topconferentie zullen deelnemen?

— *Financiële autonomie van de Gemeenschap*. Het stelsel van eigen middelen is ingevoerd en het tijdschema voor de progressieve integrale autonomie (met overdracht van financiële middelen van de lidstaten aan de Gemeenschap) ligt vast. Parallel hieraan is de eerste uitbreiding van de budgettaire

bevoegdheden van het Europees Parlement aan de orde gekomen.

— *De verwezenlijking in etappes van de Economische en Monetaire Unie.* Dit in februari 1971 goedgekeurde plan heeft vorig jaar de monetaire wisselvalligheden weerstaan. Sinds 24 april van dit jaar beschikt de Gemeenschap over een eigen wisselkoerssysteem en een systeem voor interventies op de valutamarkten. Tegelijkertijd zijn ook de procedures voor de coördinatie van het conjuncturele beleid versterkt.

— *Europese universiteit* Het universitaire instituut in Florence sluit weliswaar niet helemaal aan bij de oorspronkelijke plannen, maar ten minste bestaat het; de Conventie houdende oprichting van dit instituut is onlangs door de Zes ondertekend.

— *Hervorming van het Europees Sociaal Fonds.* Verleden maand is het hervormde Sociale Fonds in werking getreden.

Deze vijf doelstellingen, waarvan enkele toentertijd bijna utopisch leken, zijn aldus bereikt.

Wat de ruimere, in het Communiqué van Den Haag aangegeven doelstellingen aangaat, zijn de resultaten minder beduidend. Algemene verkiezingen voor het Europees Parlement? Het Communiqué vermeldt enkel dat "de Raad van Ministers zal voortgaan met het onderzoek van de modaliteiten voor directe verkiezingen". Welnu, het onderzoek duurt voort... Wetenschappelijke en technologische samenwerking? De staatshoofden en regeringsleiders hadden "opnieuw uiting gegeven aan hun bereidheid de activiteiten van de Gemeenschap op het gebied van de coördinatie en de bevordering van onderzoek en industriële ontwikkeling met meer energie voort te zetten". Tot dusver is deze intensivering echter vooral in het verhogen van het aantal werkgroepen vertaald...

Al bij al kan men vaststellen dat geen enkele lidstaat van de Gemeenschap zich aan de duidelijk en expliciet uit het Communiqué voortgekomen verplichtingen onttrokken heeft, alhoewel de een of andere aangegeven doelstelling toentertijd op meer dan één waarnemer als hersenschim overgekomen moet zijn. Men kan dus wel degelijk concluderen dat de topconferenties waardevol zijn, voor zover zij tot vaste verplichtingen leiden die met eenvoudige, ondubbelzinnige woorden omschreven worden.

De opgaven van de topconferentie in oktober

Alleszins mag men ook niet al te zeer vereenvoudigen. Het optimale recept voor een geslaagde topconferentie schijnt een ingewikkelde cocktail van algemene richtsnoeren en meer begrensde, specifieke beslissingen te zijn.

Voor de thema's van de topconferentie in oktober, te weten de plaats van de Gemeenschap in de wereld, de institutionele ontwikkeling van de Gemeenschap, de verwezenlijking van de Economische en Monetaire Unie en de sociale vooruitgang, mag men in hun geheel geen al te gedetailleerde beslissingen verwachten. Dat is niet mogelijk. Dat is ook niet de opgave van een bijeenkomst van deze aard.

De tien staatshoofden en regeringsleiders zouden op alle genoemde gebieden een gemeenschappelijke of convergente koers voor de richting en inhoud van het Europese integratieproces en de betreffende acties moeten uittekenen: autonomie van Europa en partnerschap met de Verenigde Staten; verantwoordelijkheden ten aanzien van de derde wereld; de wil om de vastgestelde termijn van 1980 voor de invoering van een Europese munt en de daaraan verbonden implicaties te respecteren; versterking van de instellingen, om hun bevoegdheden aan de uitgebreidere communautaire verantwoordelijkheden aan te passen; democratisering van de Gemeenschap, d.w.z. de instelling van een Europees democratisch controleorgaan dat toezicht houdt op de activiteiten die geleidelijk aan de nationale parlementaire controle ontsnappen. Het zal niet altijd gemakkelijk zijn een gemeenschappelijke koers voor al deze punten te bepalen, want het is geen geheim, en trouwens ook geen schandaal, dat de doctrines en uitgangspunten van de Tien niet altijd met elkaar overeenstemmen. Gezamenlijk Europa tot stand brengen, betekent ook dat iedereen een beetje afstand moet

kunnen doen...

Concrete maatregelen

De grote beleidslijnen zullen met enkele precieze en concrete maatregelen gepaard moeten gaan, indien mogelijk spectaculair, in elk geval echter significant. Mansholt heeft er onlangs een paar opgenoemd, voornamelijk om de Europese burger ervan bewust te maken dat hij tot een uniek geheel behoort: opheffing van alle controles van personen aan de binnengrenzen; vrije toegang tot alle opleidings- en onderwijsinstellingen in Europa; het verlenen van stemrecht voor gemeenteraadsverkiezingen aan alle inwoners van de Gemeenschap in hun woonplaats.

Andere hoofddoelstellingen die onmiddellijk verwezenlijkt zouden kunnen worden, zijn bijvoorbeeld:

- de oprichting van een Europees Fonds voor Monetaire Samenwerking;
- het vastleggen van een bindende datum voor de Europese verkiezingen;
- het aangaan van permanente institutionele betrekkingen tussen de Gemeenschap en de Verenigde Staten.

Maar iedereen kan natuurlijk, naar eigen wens en ingeving, hieraan andere doelstellingen toevoegen. Nog vier maanden scheiden ons van de bijeenkomst in Parijs. En het is bemoedigend om dromen te kunnen koesteren en te weten dat wij door onze inzet deze dromen waar kunnen maken.

Ferdinando RICCARDI